

PERUSKOULUN YLÄLUOKAT - PALKITUT

2. PALKINTO

Heidi Narvo / Kruununhaan yläaste
Opettaja Jari Eskelinen

SATAMAN VALOT JA ÄÄNET

Kirkas valo loistaa silmiini. Se ei häiritse, oikeastaan se tuntuu hyvältä autiossa ja hiljaisessa satamassa. Olen taas täällä, kuten aina. Joskus mietin, miksi tänne tuleminen on tärkeää. Liittyhän paikkaan paljon muistoja, mutta ne eivät vie jalkojani satamaa kohti. Syy on joki muu. Miksi sataman ruostuneiden laivojen tuoksi saa oloni kotoisaksi tai miksi haluan nähdä aina vain uudestaan laivan, jonka kannella seisovat rahtilaatikot hiljalleen katoavat näkyvistä? Ehkä minulla on ikävä vapautta. Laivan katoaminen horisonttiin kertoo minulle maailman suuruudesta ja muistuttaa, että tuolla jossain ovi juuri minua odottaa enemmän kuin osaan edes ajatella.

Pienenä luulin, että laivat ovat kelluvia taloja ja veneet pieniä leikkimökkejä. Iltaisin mietin, mitä jos yön aikana meidänkin talomme lähtee seilaamaan ja aamulla katsoessani ulos ikkunasta näen edessäni uuden maiseman. Se oli enemmänkin haave ja toive kuin pelkkä ajatus, sillä en ollut ikinä käynyt ulkomailla – en edes naapurikaupungissa. Isä sanoi aina, että miksi lähteä, kun kaikki hyvä löytyy läheltä. Tyydyin siihen ja opin elämään siinä ajatuksessa.

Säikähdän, ja ajatukset lapsuudesta karkaavat pois. Sadan metrin päässä lähtevä jättimäinen alus on valmistautumassa lähtöön. Sen valtava sumutorvi ilmoittaa työntekijöille, että on aika avata sataman portit ja lähettää uusi lasti sähkövatkaimia maailmalle. Aluksen valot syttyvät yksi kerrallaan, kunnes koko satama on saanut uuden valaistuksen. Tunnen pisaran tippuvan niskaani ja huomaan, ettei tähtiä näy taivaalla. Joutuisin pian lähtemään. Aluksen kannella mies avaa sateenvarjon ja kävelee kohti katosta. Hymyilen, enkä tiedä, miksi.

Suuri valonheitin valaisee jättimäistä tavaransäilytysshallia. Kun olin kymmenen, paras kaverini ja minä leikimme täällä piilosta. Paras piilopaikka oli juuri noiden hallien varjossa. Joskus halleista kuului kolinaa ja olimme peloissamme. Mitä jos siellä on vaikka niitä huumeiden salakuljettajia, niitä, joita kuvataan telkkarissa? Kerran lähdimme juoksemaan pakoon erästä miestä, vaikka hän taisi olla vain satunnainen koiranulkoiluttaja. Kaverini juoksi päistikkaa laiturin laidalta eteen. Oli siinä selittämistä satamavahdille. Nauroin, vaikka tilanne ei ollut hauska.

Lähden kävelemään sataman rantaa pitkin. Aikaisemmin lähtenyt laiva on jo melkein kadonnut näkyvistä, ja satama on taas aavemaisen hiljainen. Tuuli laittaa kaiken irtonaisten kolisemaan. Metrin päässä vellova musta vesi tuo oman osansa illan tummuuteen. Satama on ainoa paikka, jossa en pelkää pimeää, ja meren tuoksu on ehkä maailman ainoa tuoksu, johon en kyllästy. Siinä on aina jotain uutta. Ehkäpä tuuli tuo tullessaan meren toiselta puolelta ihmisten ajatuksia tai muuta maagista. On hauska ajatella, että tuulella on sanoma, jonka se haluaisi kertoa mutta jota en pysty ymmärtämään.

Astun betonisen viemäriluukun päälle. Se kolisee eikä pysy tasapainossa sen päälle astuessa. Luukun pinta on kulunut tuhansien askeleiden takia. Samanlaisia luukkuja on kymmenen metrin välein, muut vain pysyvät tiukasti paikoillaan. Sade yltyy pikkuhiljaa, ja kello näyttää jo melkein kymmentä. Yritän muistella, olisiko minulla vielä kotona tekemistä, mutta kylmyys on kai turruttanut viimeisenkin aivosoluni. Haluaisin, että minulle kävisi taas jotain hauskaa täällä satamassa. olen käynyt täällä niin usein, että muistan joka ikisen pienenkin yksityiskohdan, kuten sen, että kolmas lamppu laiturin jälkeen on palanut, eikä sitä ole korjattu vuosiin. Sen takana oleva halli numero 15 jää iltaisin pimentoon, ja se onkin ainut halli, missä en ole nähnyt liikettä.

Pysähdyn ja käännyn merelle päin. Haluaisin niin kovasti nähdä pinnan alle. Kohoavien aaltojen alla on tyyni maailma, josta löytyy kaikkea niin mielenkiintoista. Kun veneellä ajelee kohti ulappaa, miettiikö sitä ikinä, minkä päältä on juuri mennyt? Kyllähän meribiologit tietävät kaikki mahdolliset levät ja kasvit, kun taas purjehtijat karikot ja kivikot, mutta tietääkö kukaan, mihin kätkeytyvät ihmisten tarina? Missä kohtaa hiekka on painautunut siksi, että pieni tyttö sukelsi siihen? Tai missä kohtaa on se pieni kihlasormus, jonka jätetty morsian heitti aaltoihin? Olen vain tavallinen nuori, mutta tunnen ymmärtäväni merta. Minä ja meri olemme yhtä. Kuulumme yhteen. Siksi tunnen kuuluvani tänne.

– Hei kuule! Tää satama ei oo mikään kuleksimispaikka! Ja suljen noi portit muutenkin kohta ihan satamavarkaiden takia!

Minua kohti kävelee mies virkapuvussa – satamavahti. Ensimmäistä kertaa minua kielletään täällä sitten sen piilosleikin. Vähän aikaa sitten tapahtuneen ilkeän takia satama suljetaan aina iltaisin. Ajatella, että yhden rikotun ikkunan takia koko ihana satama on saanut ympärilleen rautakalteri, jotka pitävät satamaa vankinaan aina kello yhdentoista jälkeen. Mitään sanomatta kävelen pois hiljalleen kauemmas satamasta. Tunnen vahdin katseen selässäni. Tummansininen takkini on jo ihan mustannäköinen, ja huomaan olevani jo läpimärkä. Alan juosta. Se oli sitten viimeinen muisto, ajattelen. Enää en palaa satamaan. Käännyn katsomaan vielä viimeisen kerran sataman kirkkaita valoja, halleja ja rahtilaatikoita. Hiljainen humina kertoo porttien sulkeutumisesta. Täytynee löytää meri uudelleen, jostain muualta.

Ikävöin jo nyt. Ajattelen muistojani satamasta ja haaveilen uusista. Sataman valojen jäädessä mutkan taakse huomaan salaa unelmoivani jännittävästä rakkaudesta tavaransäilytysshallien varjossa – pojasta suurten satamavalojen alla.